

[Forsvarsministeren.]

har dette i Tankerne, saaledes at det er Hensigten der, hvor det er nødvendigt, at yde en tilsvarende Orlov op imod Jul for dem, hvis Arbejdskraft er særlig nødvendig i Forretningerne paa dette Tidspunkt af Aaret.

Med Hensyn til Frirejser har vi jo hidtil haft en Ordning gennem en Overenskomst med Ministeriet for offentlige Arbejder og Statsbanerne, en Ordning, som har været gældende under normale Forhold ved Højtiderne Jul, Paaske og Pinse. Der har her været den Ordning gældende, at der har kunnet udstedes Fripas for Soldater, Fripas, der gjaldt for en dobbelt Rejse og for hvilke de militære Ministerier betalte Statsbanerne Dobbeltbilletspris minus 10 pCt. Man vil altsaa se, at der her, selv om der er Tale om Fripas, vel er Tale om Frirejser for Soldaterne, men at det er saaledes, at de militære Ministerier yder en vis Betaling til Statsbanerne for de paagældende Fripas. Der er maaske nogle, der vil synes, at det er mærkværdigt, men jeg tror, at man ved nærmere Eftertanke vil erkende, at det er den eneste rimelige Ordning, at det er saadan, at de Statsinstitutioner, som har Brug for en saadan Ordning, yder et Vederlag for den Tjeneste, som Statsbanerne her ved paatager sig. Det er da ogsaa saaledes, at Statsbanerne ikke har nogen Mulighed for i Henhold til selve Takstloven uden videre at udstede Fripas, men Ministeren for offentlige Arbejder er i Henhold til Takstloven bemyndiget til at fastsætte særlige Takster for Befordring af militære Personer og militært Gods. I Henhold til denne Bestemmelse i Takstloven har vi altsaa hidtil haft en Overenskomst med Statsbanerne gældende for Fripas ved Højtiderne, saaledes som jeg har nævnt.

Da vi nu fik de store Indkaldelser, paabegyndte vi Forhandlinger med Ministeriet for offentlige Arbejder og Statsbanerne, ligesom vi ogsaa optog Forhandlinger med Privatbanerne, og der er nu truffet den Ordning, at de Fripas, som ved Højtiderne kun gjaldt til Statsbanerne, for Fremtiden ogsaa vil gælde til Privatbanerne. Endvidere er der truffet den Nyordning, at der ved den øvrige Orlov, som maatte blive givet, f. Eks. den, der er givet i Øjeblikket, 4 eller 14 Dage, udstedes Fripas til Soldaterne, saaledes at de militære Ministerier nu betaler enkelt Billets Pris for Dobbeltbilletter, og for Fremtiden, ikke i Øjeblikket, vil ved saadan Orlov denne Ordning gælde ogsaa for Privatbanerne og ikke alene for Statsbanerne.

Ud over disse Rejser, der altsaa er helt gratis for de værnepligtige, har de militære Ministerier opnaaet en Ordning, hvorefter alle militære Personer i Uniform ved Rejser i deres Fritid kan løse Militærbilletter, det vil sige Billetter til Dobbeltrejser, men til enkelt Billets Pris. En saadan Ordning gælder baade for Statsbanerne og Privatbanerne, fra og til alle Stationer og paa alle Ugens Dage, og Billetterne har 4 Dages Gyldighed. Denne Militærbilletordning er en væsentlig Udvidelse af den Ordning, man hidtil har haft, idet Militærbilletter kun kunde løses paa enkelte Stationer, særlig i Garnisonsbyerne, og kun fra Lørdag Kl. 12 til Søndag og kun af Kornetter, Korporaler, Underkorporaler og ligestillede og menige. Der er altsaa nu gennemført denne udvidede Ordning, hvis Hovedlinie jeg her har skitseret, og jeg haaber, at dette vil virke tilfredsstillende i den kommende Tid. Jeg kan oplyse, at med de Orlovsrejser, her er Tale om, den Orlov, der gives i Øjeblikket, og den Orlov, der vil blive givet ved de kommende Højtider, vil Udgiften for de militære Ministerier komme til at ligge omkring 1 Mill. Kr.

Det ærede Medlem Hr. J. E. Nørgaard talte om Fribilletter til Lederne af Soldaterhjemmenes Sammenslutning, og jeg indrømmer, at det er rimeligt at finde en passende Ordning her, hvis det er nødvendigt, saaledes som det ærede Medlem talte om, at nogle af disse Ledere rejser rundt for at inspicere de nyoprettede Soldaterhjem og medvirke til at faa dem i god Gænge.

De ærede Medlemmer Hr. J. E. Nørgaard og Hr. Nørskov mente, at vi burde yde en ekstra Støtte til Soldaterhjemmene. Jeg vil gerne benytte Lejligheden til at sige, at det er en overordentlig fortjenstfuld Gerning, der øves gennem disse Soldaterhjems Virksomhed, og jeg benytter ogsaa Lejligheden til at takke dem, der virker paa dette Omraade. Det er først og fremmest Foreningen K. F. U. M. og Foreningen Dannevirke, der driver saadanne Soldaterhjem, og som udfolder denne Virksomhed ogsaa under almindelige Forhold, men som i Øjeblikket udøver en overordentlig udvidet Virksomhed paa dette Omraade.

Ogsaa i Ministeriet havde vi Opmærksomheden henvendt paa Nødvendigheden af at søge at skaffe Samlingslokaler rundt omkring i Kantonnementsomraaderne, og allerede midt i Oktober tog vi Initiativet til Udsendelse af et Cirkulære herom til de militære Ledere i Kantonnementerne. Allerede dengang havde imidlertid de nævnte